

A termőföldkérdés vidékfejlesztési összefüggései

Varga Péter
Millefolium Stratégia Kft.

2011. február 3.
Kelebia

Egy kis bevezetés - A közlegelők tragédiája (Hardin, 1968)

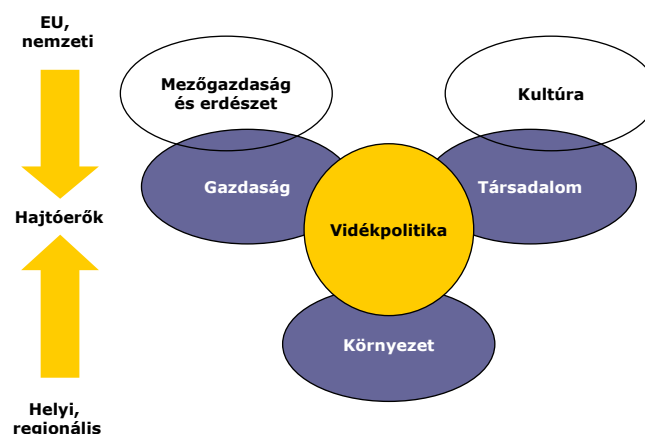
- Adva van egy „közlegelő”, amelyen a faluban kialakult hagyományok értelmében, a faluban lakó tíz gazda egy-egy tehenet legeltet;
- Az itt legelő tehenek mindegyike 1000 fontot nyom, súlyuk együttesen 10000 font
- Az egyik gazda, hogy hasznát megduplázza, még egy tehenet kicsap a legelőre, ekkor 11 tehen legel a legelőn
- Így kevesebb fű jut egy tehénnek, 1000 font helyett csak 900 fontra hízik mindegyik
- Akinek két tehene van 800 fontot nyer, a többiek fejenként 100 fontot vesztenek
- **Együttesen 100 fontot vesztenek, mert 11 db 900 fontos tehen az eredeti 10000 font helyett csak 9900 fontot nyom**
- De mi történik akkor, ha még egy gazda, majd még egy és végül valamennyi így gondolkozik?

Az eredmények azt mutatják, hogy az ötödik „versenyképes” termelőnek már kevesebb jövedelem jut mint eredetileg

- Ha mindenki betartja az együttélés kialakult szabályait, akkor a legnagyobb a közösség együttes jövedelme
- Minél többen megszegik, vagyis minél többen alkalmaznak dezertáló stratégiát, annál inkább csökken a közösség együttes jövedelme
- Minél többen dezertálnak, annál inkább csökken a nem dezertálók, vagyis a kooperatív stratégiát folytató egytehenesek jövedelme
- Minél többen dezertálnak, annál inkább csökken a dezertálók jövedelme is
- 4 embernek még érdemes dezertálnia, mert 1200 fonthoz jutnak fejenként, de ötnek már nem érdemes
- Az ötödik ember az eredeti 1000 fonthoz viszonyítva ugyan már nem nyerhet semmit, pillanatnyi állapotához képest azonban nyerhet
- Ha valaki megkezdi a dezertálást, onnantól fogva minden szereplő az adott helyzetre optimalizál, ami a csoport pusztulásához vezet

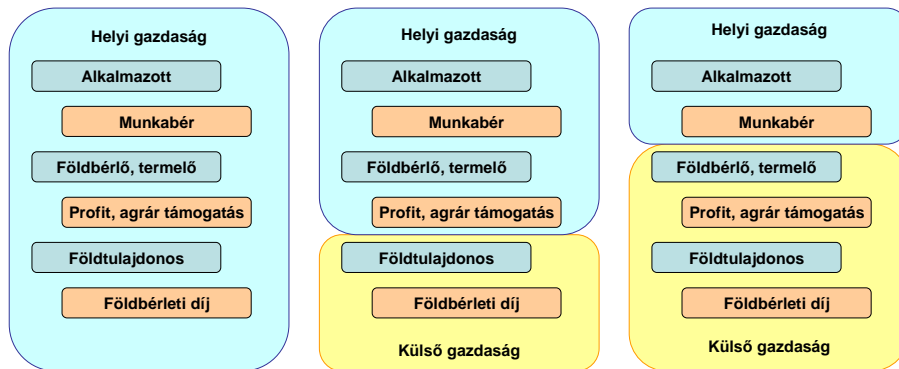
Millefolium

A vidékfejlesztés három terület együttműködésére épül, amelyek földbirtok politikai kapcsolatát vizsgáljuk meg

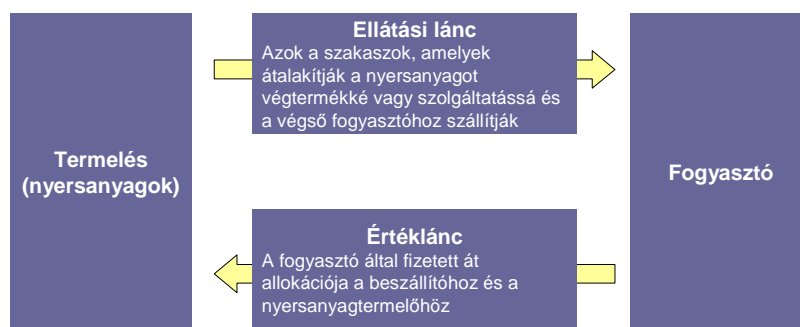
Millefolium

A földtulajdon határozza meg a mezőgazdasági termelésből származó jövedelem elosztását

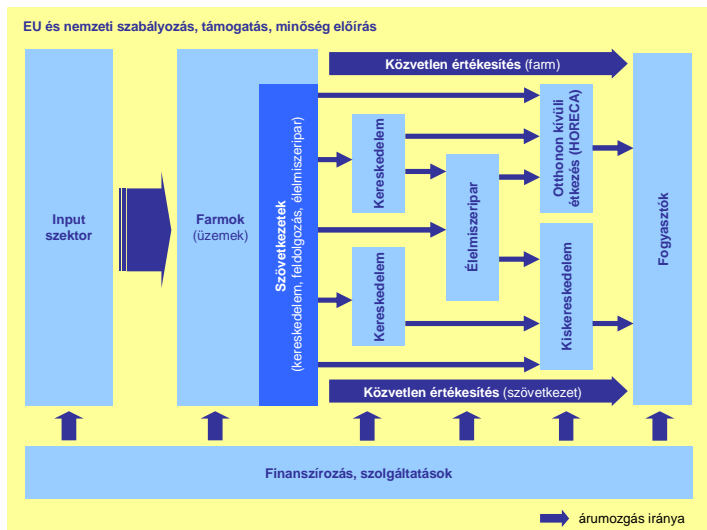
Millefolium

Az elosztható jövedelem nagyságát a ellátási és értéklánc határozza meg

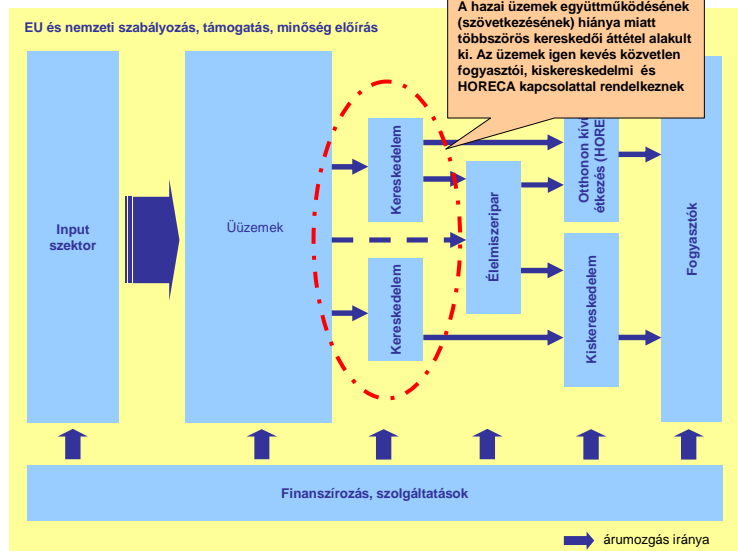
Millefolium

Az EU régi tagországaiban jellemző ellátási lánc modellje

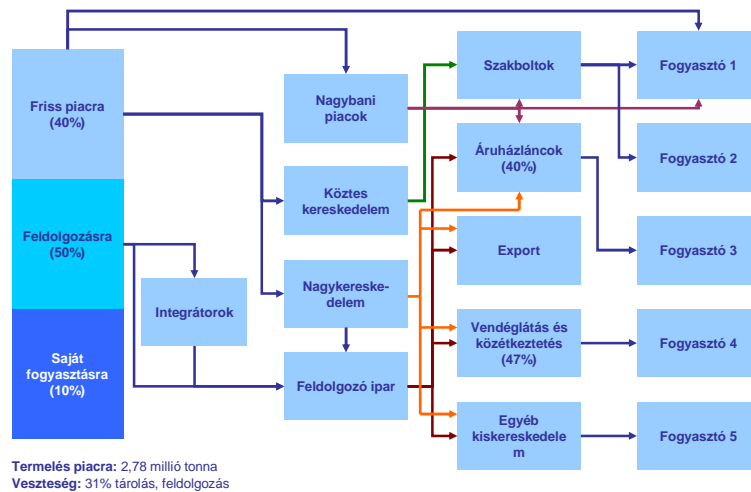
Millefolium

A hazai ellátási lánc általános modellje

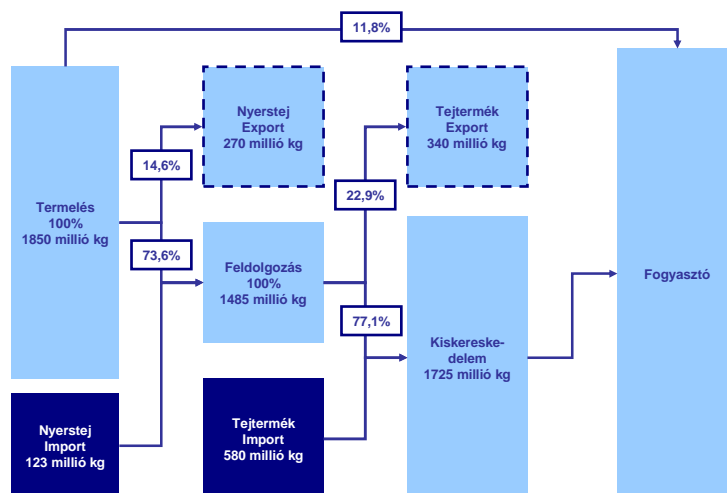
Millefolium

Zöldség-gyümölcs ellátási lánc

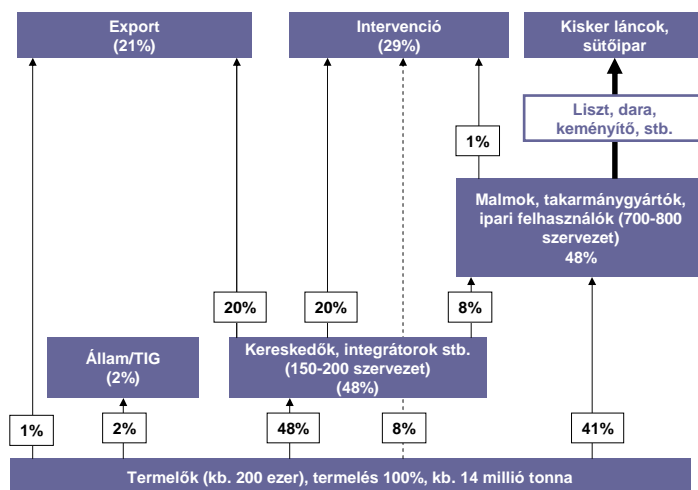
Millefolium

Tej termelés és feldolgozás ellátási lánc

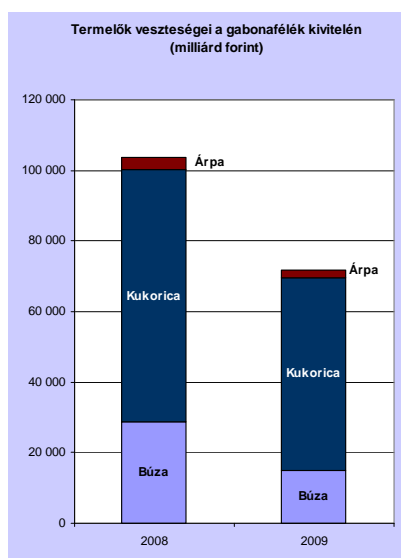
Millefolium

Gabona termékpálya (búza, kukorica) fázisai és értékesítési csatornái

Millefolium

A gabona export termelői vesztesége

A gabona export termelői vesztesége (milliárd forint)

	2008	2009
Búza	28 619	15 028
Kukorica	71 545	54 515
Árpa	2 528	3 593
Összesen	102 692	73 136

- Az export termelői vesztesége az összes termés kb. 20%-ának értékesítése után áll elő
- A termelői veszteség a termés kb. 48%-ának felvásárlását végző integrátorok és kereskedők nyereségét növeli

Millefolium

A mezőgazdasági értéklánc teljes vesztesége (milliárd forint)

	2008	2009
Hazai kiskereskedelmi fogyasztás	3 292	3 294
Alapanyag és élelmiszer export	1 325	1 153
Az értéklánc összes bevétele	4 618	4 447
Termelők összes bevétele	1 815	1 505
Az értéklánc különbsége	2 802	2 942

- Az értéklánc számítás a HORECA élelmiszer fogyasztás nélkül készült
- Az értékek a KSH adatai alapján készültek
- A értéklánc különbsége tartalmazza a csomagolóanyagok, hozzáadott érték, a logisztika és a kereskedelem költségét is
- Az értéklánc különbsége jelentős tartalékot jelent a termelők jövedelemének növelése érdekében

Millefolium

A vidékfejlesztésre fordítható jövedelem növelésének lehetőségei

- Bevétel növelése a termelés volumenének növelése által
- Bevétel növelése az értéklánc változtatásával
 - Nagyobb hazai részesedés
 - Nagyobb termelői részesedés
- A helyben maradó jövedelem növelése a földbirtok politika által

Millefolium

A környezet és a földtulajdon kapcsolata

- A környezetgazdálkodás - tájgazdálkodás
- Környezeti erőforrások védelme
- Hosszútávú befektetés szükségessége, pl. vízgazdálkodás, tápanyag gazdálkodás, öntözés (konfliktus a profit maximalizálással)

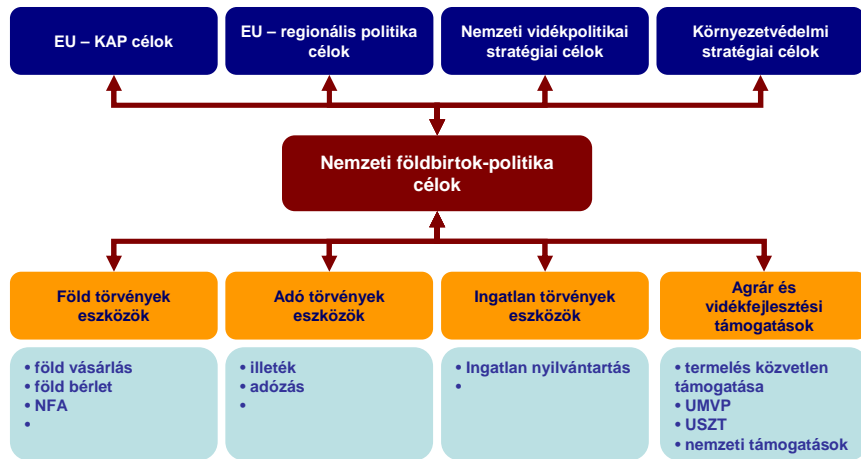
Millefolium

A társadalom és a földtulajdon kapcsolata

- Közlegelők problémája
- Társadalmi konfliktusok:
 - Lakófalvak – más forrásból származó jövedelem (termőföld jövedelme nem helyben kerül felhasználásra)
 - Elszegényedés – jövedelem hiánya (termőföld jövedelme nem helyben kerül felhasználásra, vagy nincs termelés)
 - Település és a mezőgazdasági termelés

Millefolium

A nemzeti földbirtok-politika céljait, több uniós és hazai stratégiai célrendszer határozza meg

Millefolium

Köszönöm a figyelmet!

Varga Péter

www.millefolium.hu

Millefolium